

Õiguskantsler

Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Meie 18.11.2021 nr 7-4/211589/2107978

Raietööde lubamine veekaitsevööndis

Lugupeetud peadirektori kohusetäitja

Õiguskantsleri poole pöördus veeäärse kinnistu omanik, kelle naaberkinnistul asuvas veekaitsevööndis on Keskkonnaamet lubanud teha lageraiet. Vaatamata korduvatele päringutele pole avaldaja saanud Keskkonnaametilt sisulisi selgitusi, miks amet otsustas raieks nõusoleku anda.

Avaldajat ei kaasatud metsateatise menetluse ning tema päringutele raie õiguspärasuse kohta pole sisuliselt vastatud. Avaldaja on mures tema kinnistut läbiva veekogu olukorra pärast.

Kuna veekaitsevööndis on igasugune puu- ja põõsarinde raie üldjuhul keelatud, tuleks Keskkonnaametil veekaitsevööndis raiet lubades üksikasjalikult põhjendada oma kaalutusotsust nii metsateatise kui ka isikute päringutele vastates.

[Looduskaitseaduse](#) (LKS) kohaselt on ranna ja kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk vee ja pinnase kaitsmine ning puhketingimuste säilitamine (LKS § 37 lg 2). Veekogude veekaitsevööndid on määratud selleks, et oleks võimalik ära hoida kalda või ranna erosiooni ja hajuheidet (VeeS § 118 lg 1). Kalda piiranguvööndis ei tohi lageraielangi pindala olla suurem kui kaks hektarit (LKS § 37 lg 2) ning Keskkonnaameti nõusolekuta on veekaitsevööndis puu- ja põõsarinde raie keelatud (v.a maaparandussüsteemi ehitamiseks ja hoiuks, [veeseaduse](#) (VeeS) § 119 p 2).

Seega tuleb kalda veekaitsevööndis raie tegemiseks igal juhul saada Keskkonnaameti luba (v.a maaparandustööde korral). Veeseaduse eelnõu [seletuskirjas](#) on öeldud, et metsateatise automaatse menetlemise reeglitesse tuleb lisada funktsioon, mis selekteerib piirkonnad, kus on vaja seada veekaitsevööndis tehtavatele raietöödele kõrvaltingimusi või teatud aladel raie hoopis keelata.

Riigikogu on ette näinud, et Keskkonnaametil tuleb oma erialateadmistele tuginedes teha kaalutusotsused, mis piirkondade veekaitsevööndites lubatakse raiet teha üksnes kõrvaltingimuste täitmisel ja mis piirkondade veekaitsevööndites peaks raie üldse keelama.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Kõnealuse veekogu kalda piiranguvööndi laius on 100 meetrit veepiirist ja veekaitsevööndi ulatus on 10 meetrit veepiirist. Kirjeldatud juhul andis Keskkonnaamet raieks nõusoleku, seades kõrvaltingimuseks, et keelatud on jätta raiejätmeid veekogusse ning veekogu ei tohi läbida mootorsõidukiga. Lisaks soovitas amet vee-elustiku häiringute ning pinnase kahjustamise vältimiseks teha raietöid võimaluse korral külmunud pinnasega ning uuendusraiel säilitada veekogu veekaitsevööndis võimalikult palju alusmetsa ja põõsarinnet.

Metsateatise registreerimisega metsaregistris annab Keskkonnaamet elektroonilises vormis haldusakti. Elektroonilisele haldusaktile kohaldatakse kirjalikule haldusaktile esitatavaid nõudeid, arvestades dokumendi elektroonilisest vormist tingitud erisusi (HMS § 55 lg 3). See, et seadus võimaldab elektroonilises vormis antud haldusakti puhul arvestada vormist tulenevaid erisusi, ei tähenda, et haldusmenetluse seaduses isikute kaitseks sätestatud olulised nõuded (sh haldusakti põhjendamise kohustus) võib jätta täitmata. Elektrooniline süsteem tuleb kujundada nii, et selliseid nõudeid oleks võimalik täita tõhusalt ja õiguspäraselt (RKHKm, [3-20-580](#), 28. oktoober 2020, p 9.).

Haldusakti põhjendus peab veenma, et haldusorgan on kaalutusõigust teostades arvestanud kõiki olulisi asjaolusid ja huve ning et kaalumine on olnud ratsionaalne (RKHKo, [3-3-1-42-02](#), 10. oktoober 2002, p 11). Oluline on ka faktid ja õiguslik motivatsioon omavahel loogiliselt siduda, mis peab haldusakti saajat ja aktiga tutvujat veenma, et juhtumi asjaolud koos kohaldatavate õigusaktidega toovad kaasa just sellesisulise haldusotsustuse (RKHKo, [3-3-1-62-02](#), 6. november 2002, p 12).

Keskkonnaamet peab tagama, et oleksid täidetud alusnormide ehk veeseaduse ja looduskaitseaduse eesmärgid. Kui Keskkonnaamet võib kaalutlustest tulenevalt haldusakti andmisest keelduda, kuid haldusakti andmine oleks lubatav kõrvaltingimusega, siis võib kõrvaltingimused kehtestada (haldusmenetluse seaduse ([HMS](#)) § 53 lg 2 p 2). Kõrvaltingimuste eesmärk on tagada haldusülesande täitmise paindlikkus ja erinevate huvide arvestamine. Kui Keskkonnaamet leiab, et veeseaduse eesmärgid on võimalik saavutada olemasolevate tingimustega, siis tuleks avaldajale selgitada, mis kaalutlustele selline seisukoht tugineb ning mille alusel on amet hinnanud, et olemasolevatest kõrvaltingimustest piisab konkreetse veekogu kaitsmiseks erosiooni ja hajuheite eest.

Nii Keskkonnaameti spetsialistid kui ka Keskkonnaministeerium on 22.07.2021 kirjjas (nr 1-17/21/3577-3) märkinud, et arusaadavalt mõjutab lubatud lageraie ka naaberkiinnistu omanikku, kuna kavandatava lageraie alad piirnevad vahetult tema kiinnistuga. Seega on avaldaja menetlusosaline (kolmas isik, HMS § 11 lg 1 p 3).

Hea halduse tavaga ei ole kooskõlas, kui Keskkonnaamet ei selgita menetlusosalisele kaalutusotsuseid. Inimene väljendas oma pöördumises muret, et tema kiinnistut läbiva veekogu olukord võib halveneda. Isikutel on õigus küsida selgitust, miks on üks või teine keskkonnahäiring või muu tegevus kuskil lubatud. Selline huvi lähtub ka [avaliku teabe seaduse](#) ja [keskkonnaseadustiku üldosa seaduse](#) eesmärkidest, mille kohaselt peab avalikkusel olema võimalus saada igakülgset infot keskkonnahäiringute kohta ja kontrollida avalike ülesannete täitmist. Isikul, kelle kiinnistut läbiva veekogu ääres lubatud lageraie mõjutab, on oluline teada, kuidas amet kaalutusotsuseni jõudis. See võimaldab isikul otsustada nii oma taotluste sisu ja perspektiivi kui ka õiguskaitsevahendite üle.

Palun andke teada, mida on ametil kavas teha, et metsateatiseid oleksid edaspidi selgemad ja põhjendatumad ning metsateatise registreerides arvestataks Riigikogu tahet.

Ootan tagasisidet võimaluse korral 20. detsembriks 2021.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Marje Kask 6 93 8427
marje.kask@oiguskantsler.ee